

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (Gh. Stratulat)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai)

DECIZIE

15 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Primarul General al mun.Chișinău,
reprezentat de Tofan Tudor,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Moldovanu Mihail împotriva Primarului General al
mun.Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva încheierii din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 30 martie 2018 Moldovanu Mihail a depus cerere de chemare în judecată
în ordinea contenciosului administrativ împotriva Primarului General al
mun.Chișinău, solicitând:

- anularea dispoziției nr.157/1-dc din 29 martie 2018 „Cu privire la eliberarea
din funcție a dlui Mihail Moldovanu, șef al Direcției Sănătății”;
- restabilirea în funcția de șef al Direcției Sănătății a Consiliului
mun.Chișinău;
- încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la muncă, în legătură
cu eliberarea ilegală din serviciu;
- încasarea cheltuielilor de judecată;
- încasarea sumei de 200000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral;
- interzicerea pîrîtului de a-i pune impedimente în exercitarea atribuțiilor sale
de serviciu.

Prin hotărârea din 23 august 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru
acțiunea a fost admisă parțial (f.d.48; 54).

A fost anulată dispoziția nr.157/1-dc din 29 martie 2018 „Cu privire la
eliberarea din funcție a dlui Mihail Moldovanu, șef al Direcției Sănătății”;

Mihail Moldovanu a fost restabilit în funcția anterior deținută- șef al
Direcției Sănătății a Consiliului mun.Chișinău;

S-a încasat de la Primăria mun.Chișinău în beneficiul lui Moldovanu Mihail
salariul pentru absența forțată de la serviciu.

S-a încasat de la Primăria mun.Chișinău în beneficiul lui Moldovanu Mihail
suma de 10000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 4000 de lei, cu titlu
de cheltuieli de asistență juridică.

În partea pretenției reclamantului privind interzicerea pîrîtului de a-i pune impedimente în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 12 septembrie 2018 Primarul General al mun.Chișinău, reprezentat de Tofan Tudor, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd casarea hotărîrii, cu emiterea unei hotărîri noi privind respingerea acțiunii (f.d.53).

La 21 septembrie 2018 Moldovanu Mihail a depus cerere de apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd casarea hotărîrii în partea respingerii pretenției privind interzicerea pîrîtului de a-i pune impedimente în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu cu admiterea integrală a acțiunii (f.d.62).

Prin încheierea din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererilor de apel (f.d.67).

Apelanților li s-a comunicat despre necesitatea prezentării cererilor de apel întocmite în conformitate cu exigențele Legii, acordându-le pentru aceasta un termen de 15 zile calendaristice, calculate din momentul recepționării prezentei încheieri.

Apelanților li s-a explicat, că în cazul în care nu vor lichida neajunsurile menționate, cererile de apel nu vor fi considerate depuse și împreună cu actele anexate vor fi restituite.

Prin încheierea din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost restituit apelul declarat de Primarul General al mun.Chișinău, reprezentat de Tofan Tudor pe motiv, că nu a înlăturat neajunsurile menționate în încheierea din 18 octombrie 2018, fiindu-i remisă cererea de apel cu toate documentele anexate. Apelantului i s-a explicat, că restituirea cererii de apel nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată în termenul și în modul stabilit a aceluiași apelant cu cerere de apel, împotriva aceleiași hotărîri, cu același obiect și temeuri, dacă apelantul a lichidat neajunsurile indicate (f.d.78).

Ulterior, la 10 decembrie 2018 Primarul General al mun.Chișinău, reprezentat de Tofan Tudor a depus cerere de apel motivată împotriva hotărîrii primei instanțe (f.d.63).

Totodată, la 10 decembrie 2018 a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitînd admiterea cererii de recurs, casarea încheierii, cu restituirea cauzei spre rejudecare (f.d.93).

Prin decizia din 16 ianuarie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost respins recursul declarat de Primarul General al mun.Chișinău și s-a menținut încheierea din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 110).

Prin încheierea din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel depusă de Primarul General-interimar al mun.Chișinău, reprezentat de Tofan Tudor, ca fiind depusă tardiv (f.d.123).

La 04 aprilie 2019 Primarul General al mun.Chișinău, reprezentat de Tofan Tudor a declarat recurs împotriva încheierii din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel, cu restituirea cauzei spre rejudecare.

În motivarea recursului a invocat că încheierea contestată este ilegală, fiind emisă cu încălcarea normelor de drept procedural.

A invocat, că ulterior a înlăturat neajunsurile menționate în încheierea din 18 octombrie 2018 și la 10 decembrie 2018 a depus cerere de apel motivată.

Examinînd recursul în raport cu materialele cauzei, Completul specializat în

examinarea cauzelor de contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul urmează să fie respins din următoarele motive.

Colegiul consideră oportun de a învedera că, la 01 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, fapt ce rezultă din articolul 257 alin. (1) al acesteia.

În această consecvență este notabil că, potrivit articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, procedura de contencios administrativ dedusă judecătii în prezenta speță urmează a fi judecată prin prisma dispozițiilor Codului administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018. Or, din înțelesul logico-juridic al articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ rezultă cert că, procedurile de contencios administrativ care au fost inițiate până la intrarea în vigoare a Codului administrativ se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a acestui cod, conform prevederilor Legii nr. 116 din 19 iulie 2018.

Conform art. 243 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța respinge recursul.

Sub acest aspect, Colegiul consideră necesar de a reitera că, în speță, cererea de recurs a fost depusă până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, iar drept consecință, prin prisma articolului 258 alin. (3) din Codul administrativ, admisibilitatea cererii de recurs urmează a fi verificată conform prevederilor în vigoare la data depunerii acesteia.

Articolul 195 din Codul administrativ prevede că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În aceste condiții, articolul 423 alin. (1) din Codul de procedură civilă statuează că, încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părți și de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi, precum și în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol.

Prin urmare, se ajunge la concluzia că încheierea din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău intră în categoria de acte specificate în articolul 423 din Codul de procedură civilă, iar drept consecință pot constitui obiectul în procedura de recurs.

La fel, este imperios faptul că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele *Levages Prestations Servicii vs Franța*, 23 octombrie 1996, § 40; *Tricard vs Franta*, 10 iulie 2001, §§

29, 33; Freitag vs Germania, 19 iulie 2007, § 37; Marc Brauer, 1 septembrie 2016, § 34).

La capitolul dat, articolul 425 din Codul de procedură civilă consemnează că, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În conformitate cu articolul 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Instanța de recurs consideră că, în speță, calea de atac este demarată în interiorul termenului legal.

Verificând legalitatea încheierii din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor cauzei, Colegiul ajunge la concluzia că aceasta urmează să fie menținută din următoarele motive.

Primordial, instanța de recurs consideră oportun de a învedera că, în sensul alin. (1), art. 369 din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă:

a) apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1);

b) apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen;

c) apelantul a înaintat o nouă pretenție, neexaminată în primă instanță;

d) cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, cu excepția cazului în care cererea depusă de persoana asupra căreia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară se referă la contestarea hotărârii privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare;

e) apelantul solicită restituirea apelului pînă la începerea dezbaterii cauzei în fond în instanța de apel;

f) în virtutea legii, hotărîrea nu poate fi atacată în apel.

În conformitate cu art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Conform prevederilor art. 116 alin. (1) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Alineatul (3) al aceluiași articol statuează, că la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc).

Prevederile alin. (4) al aceluiași articol ne indică, că repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

La caz, se constată că prin hotărârea din 23 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost admisă parțial (f.d.48; 54).

A fost anulată dispoziția nr.157/1-dc din 29 martie 2018 „Cu privire la eliberarea din funcție a dlui Mihail Moldovanu, șef al Direcției Sănătății”;

Mihail Moldovanu a fost restabilit în funcția anterior deținută- șef al Direcției Sănătății a Consiliului mun.Chișinău;

S-a încasat de la Primăria mun.Chișinău în beneficiul lui Moldovanu Mihail salariul pentru absența forțată de la serviciu.

S-a încasat de la Primăria mun.Chișinău în beneficiul lui Moldovanu Mihail suma de 10000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 4000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În partea pretenției reclamantului privind interzicerea pârîtului de a-i pune impedimente în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 12 septembrie 2018 Primarul General al mun.Chișinău, reprezentat de Tofan Tudor, a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd casarea hotărîrii, cu emiterea unei hotărîri noi privind respingerea acțiunii (f.d.53).

La 21 septembrie 2018 Moldovanu Mihail a depus cerere de apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd casarea hotărîrii în partea respingerii pretenției privind interzicerea pârîtului de a-i pune impedimente în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu cu admiterea integrală a acțiunii (f.d.62).

Prin încheierea din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererilor de apel (f.d.67).

Apelanților li s-a comunicat despre necesitatea prezentării cererilor de apel întocmite în conformitate cu exigențele Legii, acordându-le pentru aceasta un termen de 15 zile calendaristice, calculate din momentul recepționării prezentei încheieri.

Apelanților li s-a explicat, că în cazul în care nu vor lichida neajunsurile menționate, cererile de apel nu vor fi considerate depuse și împreună cu actele anexate vor fi restituite.

Prin încheierea din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost restituit apelul declarat de Primarul General al mun.Chișinău, reprezentat de Tofan Tudor pe motiv, că nu a înlăturat neajunsurile menționate în încheierea din 18 octombrie 2018, fiindu-i remisă cererea de apel cu toate documentele anexate. Apelantului i s-a explicat, că restituirea cererii de apel nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată în termenul și în modul stabilit a aceluiași apelant cu cerere de apel, împotriva aceleiași hotărîri, cu același obiect și temeuri, dacă apelantul a lichidat neajunsurile indicate (f.d.78).

Argumentele invocate în recurs precum că, a înlăturat neajunsurile menționate în încheierea din 18 octombrie 2018 se resping.

Astfel, încheierea din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererilor de apel a fost comunicată părților, inclusiv recurentului la 31 octombrie 2018, prin intermediul poștei electronice (f.d.68).

Recurentul a depus cererea de apel motivată la 19 noiembrie 2018 prin intermediul poștei electronice (f.d.69-72), aceasta fiind restituită prin încheierea din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău pe motiv, că nu au fost executate indicațiile instanței de apel menționate în încheierea din 18 octombrie 2018.

Încheierea din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost menținută prin decizia din 16 ianuarie 2019 a Curții Supreme de Justiție.

Ulterior, la 10 decembrie 2018, recurentul a depus o altă cerere de apel, solicitînd punerea acesteia pe rol și acceptarea pentru examinare.

Astfel, recurentul a depus cererea de apel în afara termenului legal și nu a

solicitat repunerea în termen.

Mai mult decât atât, anterior, la 12 septembrie 2018 recurentul a depus cerere de apel, contestând aceeași hotărîre (f.d.53), cererea de apel în cauză fiind restituită, printr-un act judecătoresc irevocabil.

Prin urmare, recurentul cu certitudine a cunoscut despre hotărîrea din 23 august 2018 a Judecătorii Chișinău, sediul Centru, însă a contestat-o peste termenul acordat de lege.

În conformitate cu art. 123 alin.(2) din Codul de procedură civilă, faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sînt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin decizia din 16 ianuarie 2019 a respins recursul Primarului General al mun.Chișinău, declarat împotriva încheierii din 22 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, stabilind că, încheierea din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Primarul General al mun.Chișinău i-a fost comunicată ultimului.

Articolul 56 alin.(3) din Codul de procedură civilă prevede că, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

La caz, relevantă este și practica CtEDO în cauza *Ponomaryov vs Ucraina*, unde Curtea a statuat că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărîri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrînge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că, revine în primul rînd instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărîrii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat, în special atunci cînd, ca în cazul de față, legea internă nu limitează în nici un fel marja de apreciere a instanțelor naționale fie cu privire la interval, fie cu privire la motivele de repunere în termen.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, încheierea din 21 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău este întemeiată, Completul specializat pentru examinarea cauzelor de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Colegiul

civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Primarul General al mun.Chișinău,
reprezentat de Tofan Tudor.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu